ORDONANŢA CURŢII (Camera a doua)

12 iunie 2008*

În cauzele conexate C-23/07 şi C-24/07,

având ca obiect cereri de pronunţare a unor hotărâri preliminare formulate în temeiul articolului 234 CE de Tribunale amministrativo regionale del Lazio (Italia), prin deciziile din 4 decembrie 2006, primite de Curte la 25 ianuarie 2007, în procedurile

Confcooperative Friuli Venezia Giulia (C-23/07),

Luigi Soini (C-23/07 şi C-24/07)

Azienda Agricola Vivai Pinat Mario & Figlio (C-23/07)

Cantina Produttori Cormòns Soc. cons. arl (C-24/07)

împotriva

Ministero delle Politiche agricole, alimentari e forestali,

* Limba de procedură: italiana.

Regione Friuli-Venezia Giulia,

CURTEA (Camera a doua),

compusă din domnul C. W. A. Timmermans (raportor), președinte de cameră, domnii K. Schiemann, J. Makarczyk, J.-C. Bonichot și doamna C. Toader, judecători,

avocat general: doamna E. Sharpston,
grefier: domnul R. Grass,

instanța de trimitere fiind informată că, în ceea ce privește întrebările 1)-5), Curtea urmează să se pronunțe printr-o ordonanță motivată în conformitate cu articolul 104 alineatul (3) al doilea paragraf din Regulamentul său de procedură,

părțile interesate prevăzute la articolul 23 din Statutul Curții de Justiție fiind invitate să își prezinte eventualele observații în această privință,

Curtea urmând să se pronunțe, în ceea ce privește a șasea și a șaptea întrebare, printr-o ordonanță motivată în conformitate cu articolul 104 alineatul (3) primul paragraf din Regulamentul său de procedură,

după ascultarea avocatului general,

pronunță prezenta

Ordonanță

1 Cererile de pronunțare a unor hotărâri preliminare privesc, pe de o parte, interpretarea Actului privind condițiile de aderare la Uniunea Europeană a Republicii Cehe, a Republicii Estonia, a Republicii Cipru, a Republicii Letonia, a Republicii Lituania, a Republicii Ungare, a Republicii Malta, a Republicii Polone, a Republicii Slovenia și a Republicii Slovace și adaptările tratatelor pe care se întemeiază Uniunea Europeană (JO 2003, L 236, p. 33, denumit în continuare „Actul de aderare"), precum și a Regulamentului (CE) nr. 1493/1999 al Consiliului din 17 mai 1999 privind organizarea comună a pieței vitivinicole (JO L 179, p. 1, Ediție specială, 03/vol. 28, p. 190) și, pe de altă parte, interpretarea și validitatea Regulamentului (CE) nr. 753/2002 al Comisiei din 29 aprilie 2002 de stabilire a anumitor norme de aplicare a Regulamentului nr. 1493/1999 în ceea ce privește descrierea, denumirea, prezentarea și protejarea anumitor produse vitivinicole (JO L 118, p. 1, Ediție specială, 03/vol. 43, p. 3), precum și a Regulamentului (CE) nr. 1429/2004 al Comisiei din 9 august 2004 de modificare a Regulamentului (CE) nr. 753/2002 (JO L 263, p. 11, Ediție specială, 03/vol. 59, p. 161).

2 Aceste cereri au fost formulate în cadrul unor litigii între Confcooperative Friuli Venezia Giulia, domnul Soini și Azienda Agricola Vivai Pinat Mario & Figlio (cauza C-23/07), precum și Cantina Produttori Cormòns Soc. cons. arl și domnul Soini (cauza C-24/07) (denumiți în continuare, împreună, „Confcooperative și alții"), pe de o parte, și Ministero delle Politiche agricole, alimentari e forestali (Ministerul agriculturii, alimentației și pădurilor) și Regione Friuli-Venezia Giulia (denumită în continuare „Regione"), pe de altă parte, cu privire la validitatea Decretului ministrului din 28 iulie 2006 de modificare a Registrului național al soiurilor de viță-de-vie (GURI nr. 193 din 21 august 2006, p. 16, denumit în continuare „Decretul din 28 iulie 2006"), în măsura în care prin acesta se adaugă la soiul de viță-de-vie „Tocai friulano B" sinonimul „Friulano".

Cadrul juridic

Reglementarea internațională

Convenția de la Viena privind dreptul tratatelor

3 Potrivit articolului 59 alineatul 1 din Convenția de la Viena privind dreptul tratatelor din 23 mai 1969 (denumită în continuare „Convenția de la Viena”):

„Se consideră că un tratat încetează să se aplice dacă toate părțile la acesta încheie un tratat având același obiect și:

(a) dacă din tratatul ulterior reiese sau se stabilește într-o altă modalitate că, potrivit intenției părților, materia respectivă trebuie reglementată prin acest tratat; sau

(b) dacă între dispozițiile tratatului ulterior și cele ale tratatului anterior există un grad de incompatibilitate atât de evident încât devine imposibilă aplicarea ambelor tratate în același timp.”

Dreptul care rezultă din Acordul de instituire a Organizaţiei Mondiale a Comerţului

4 Acordul privind aspectele legate de comerţ ale drepturilor de proprietate intelectuală (denumit în continuare „Acordul TRIPs”), care constituie anexa 1 C la Acordul de instituire a Organizaţiei Mondiale a Comerţului (OMC), a fost semnat la Marrakech la 15 aprilie 1994 şi aprobat prin Decizia 94/800/CE a Consiliului din 22 decembrie 1994 privind încheierea, în numele Comunităţii Europene, referitor la domeniile de competenţa sa, a acordurilor obţinute în cadrul negocierilor comerciale multilaterale din Runda Uruguay (1986-1994) (JO L 336, p. 1, Ediţie specială, 11/vol. 10, p. 3, denumit în continuare „Acordul OMC”)

5 Articolele 22-24 din Acordul TRIPs figurează în secţiunea 3, intitulată „Indicaţii geografice”, a părţii a II-a a acestuia, intitulată la rândul său „Norme referitoare la existenţa, aria de aplicabilitate şi exercitarea drepturilor de proprietate intelectuală”.

6 Potrivit articolului 22 alineatul 1 din acest acord, intitulat „Protecţia indicaţiilor geografice”:

„În sensul prezentului acord, prin indicaţii geografice se înţelege indicaţii care servesc la identificarea unui produs ca fiind originar din teritoriul unui Membru, sau al unei regiuni ori localităţi din acest teritoriu, în cazurile în care o calitate, un renume sau o altă caracteristică anume a produsului poate fi atribuită în mod esenţial acestei origini geografice.”

7 Articolul 23 din acordul respectiv, intitulat „Protecţia suplimentară a indicaţiilor geografice pentru vinuri şi produse spirtoase”, prevede:

„1. Fiecare Membru va prevedea mijloacele juridice care să permită părților interesate să împiedice utilizarea unei indicații geografice care identifică vinuri cu vinuri care nu sunt originare din locul indicat prin indicația geografică respectivă sau care identifică produse spirtoase cu produse spirtoase care nu sunt originare din locul indicat prin indicația geografică respectivă […]

[…]

3. În caz de indicații geografice omonime pentru vinuri, protecția va fi acordată fiecărei indicații […]. Fiecare Membru va stabili condițiile practice în care indicațiile omonime respective vor fi diferențiate unele de altele, ținându-se cont de necesitatea asigurării unui tratament echitabil al producătorilor respectivi și va face în așa fel încât consumatorii să nu fie induși în eroare.

[…]”

8 Articolul 24 din același acord, intitulat „Negocieri internaționale; excepții”, prevede:

„1. Membrii convin să intre în negocieri în scopul creșterii protecției indicațiilor geografice specifice în baza articolului 23. […]

[…]

3. Atunci când va pune în aplicare această secțiune, un Membru nu va diminua protecția indicațiilor geografice care există în acest Membru la data imediat anterioară celei de intrare în vigoare a Acordului OMC.

4. Nicio prevedere din prezenta secțiune nu va cere unui Membru să împiedice folosința continuă și similară a unei indicații geografice anume dintr-un alt Membru care identifică vinuri sau produse spirtoase, în ceea ce privește produse sau servicii, de către unul din conaționalii săi sau de către una dintre persoanele domiciliate pe teritoriul său care a utilizat această indicație geografică într-un mod continuu pentru produse sau servicii identice sau înrudite pe teritoriul acestui membru fie a) pentru o perioadă de zece ani înainte de 15 aprilie 1994, fie b) cu bună-credință, înainte de această dată.

[…]

6. […] Nicio prevedere din prezenta secțiune nu va cere unui Membru să aplice prevederile prezentei secțiuni în ceea ce privește o indicație geografică a oricărui alt Membru pentru produsele viticole pentru care indicația pertinentă este identică cu numele uzual al unei varietăți de struguri existente pe teritoriul acelui Membru la data intrării în vigoare a Acordului OMC.

[…]”

Acordul CE-Ungaria privind vinurile

9 Acordul dintre Comunitatea Europeană și Republica Ungară privind protecția reciprocă și controlul denumirilor de vinuri, semnat la Bruxelles la 29 noiembrie 1993, a fost încheiat și aprobat în numele Comunității prin Decizia 93/724/CE a Consiliului din 23 noiembrie 1993 (JO L 337, p. 93, denumit în continuare „Acordul CE-Ungaria privind vinurile"). Acesta a intrat în vigoare la 1 aprilie 1994.

10 Articolul 2 alineatul 2 din Acordul CE-Ungaria privind vinurile prevede:

„În sensul prezentului acord și în lipsa unor dispoziții contrare explicite:

[…]

— «indicație geografică» înseamnă orice indicație, inclusiv «denumirea de origine», recunoscută prin legile și reglementările unei părți contractante în scopul desemnării și al prezentării unui vin originar din teritoriul său ori dintr-o regiune sau localitate de pe teritoriul respectiv, în cazul în care o calitate, renumele sau o altă caracteristică a acestui vin poate fi atribuită în principal originii sale geografice,

[…]"

11 Potrivit articolului 4 din acordul menționat:

„1. Următoarele denumiri sunt protejate:

a) în ceea ce privește vinurile originare din Comunitate:

[…]

— indicațiile geografice și mențiunile tradiționale enumerate în anexă;

b) în ceea ce privește vinurile originare din Ungaria:

[…]

— indicațiile geografice și mențiunile tradiționale utilizate în legislația maghiară privind vinul […] și enumerate în anexă.

[…]

3. În Comunitate, denumirile maghiare protejate:

— sunt rezervate exclusiv vinurilor originare din Ungaria cărora li se aplică

și

— nu pot fi utilizate decât în condițiile stabilite prin legislația și reglementarea maghiară.

[…]”

12 La punctul 3.4 („Regiunea viticolă Tokaj-Hegyalja”) din partea B („Vinuri originare din Republica Ungară”) I („Indicații geografice”) a anexei la Acordul CE-Ungaria privind vinurile, intitulată „Lista denumirilor protejate avute în vedere la articolul 4”, figurează printre altele denumirea „Tokaj”. Partea A („Vinuri originare din Comunitatea Europeană”) a acestei anexe nu cuprinde mențiunile „Tocai friulano” sau „Tocai italico”.

13 Schimbul de scrisori referitor la articolul 4 din Acordul dintre Comunitatea Europeană și Republica Ungară privind protecția reciprocă și controlul denumirilor de vinuri (JO 1993, L 337, p. 169), care reprezintă unul dintre actele menționate la articolul 1 primul paragraf din Decizia 93/724, a intrat de asemenea în vigoare la 1 aprilie 1994.

14 După ce au făcut referire în special la articolul 4 alineatul (3) din Acordul CE-Ungaria privind vinurile, semnatarii scrisorilor menționate confirmă următoarele:

„1) În cursul unei perioade tranzitorii de 13 ani de la intrarea în vigoare a acordului respectiv, aplicarea acestuia nu se opune utilizării legale a termenului «Tocai» pentru desemnarea și prezentarea anumitor [vinuri de calitate produse în regiuni determinate (v.c.p.r.d)] italiene în următoarele condiții.

Fără a aduce atingere dispozițiilor particulare comunitare și, dacă este cazul, naționale mai restrictive, acest vin trebuie să fie:

— obținut din soiul de viță-de-vie «Tocai friulano»,

— produs din struguri recoltați în totalitate în regiunile italiene Veneto sau Friuli,

— denumit și prezentat numai prin numele soiului «Tocai friulano» sau prin sinonimul acestuia «Tocai italico», cei doi termeni ai acestor nume fiind înscriși împreună fără vreo mențiune intermediară, cu caractere de același tip și de aceleași dimensiuni, pe un singur rând și separat de numele unității geografice de unde provine vinul. În plus, dimensiunea caracterelor utilizate pentru acești termeni nu o poate depăși pe aceea care indică numele respectivei unități geografice,

— comercializat în afara teritoriului Ungariei.

[…]

4) […] posibilitatea de a utiliza termenul «Tocai» în conformitate cu condițiile de la punctul 1 expiră la sfârșitul perioadei tranzitorii menționate la același punct.

[…]”

Actul de aderare

15 Articolul 2 din Actul de aderare prevede:

„Începând cu data aderării, dispozițiile tratatelor originare și actele adoptate înainte de aderare de instituții și de Banca Centrală Europeană sunt obligatorii pentru noile state membre și se aplică în statele membre respective în condițiile prevăzute în aceste tratate și în prezentul act.” [traducere neoficială]

16 Potrivit articolului 20 din Actul de aderare:

„Actele enumerate în anexa II la prezentul act fac obiectul adaptărilor definite în anexa menționată.” [traducere neoficială]

17 Articolul 24 din Actul de aderare prevede:

„Măsurile enumerate în anexele V, VI, VII, VIII, IX, X, XI, XII, XIII și XIV la prezentul act se aplică noilor state membre în condițiile prevăzute în anexele menționate.” [traducere neoficială]

18 În anexa X la Actul de aderare, intitulată „Lista avută în vedere la articolul 24 din Actul de aderare: Ungaria”, punctul 3 din capitolul 5 A prevede:

„32002 R 0753: Regulamentul (CE) nr. 753/2002 […]

Prin derogare de la anexa II la Regulamentul (CE) nr. 753/2002, până la 31 decembrie 2008 este permisă utilizarea denumirii de «Rizlingszilváni» ca sinonim pentru soiul «Müller Thurgau» pentru vinuri produse în Ungaria și comercializate exclusiv în Ungaria.” [traducere neoficială]

Reglementarea comunitară

19 Articolul 19 alineatul (1) din Regulamentul nr. 1493/1999 prevede:

„Statele membre stabilesc o clasificare a soiurilor de viță-de-vie destinate producției de vin. […]”

20 Normele privind desemnarea, denumirea și prezentarea anumitor produse vitivinicole, precum și protejarea anumitor indicații și mențiuni și a anumitor termeni sunt precizate la articolele 47-53 și în anexele VII și VIII la regulamentul menționat.

21 Articolul 50 din Regulamentul nr. 1493/1999 prevede:

„(1) Statele membre iau toate măsurile necesare care permit părților interesate să împiedice, în condițiile prevăzute în articolele 23 și 24 ale Acordului privind aspectele legate de comerț ale drepturilor de proprietate intelectuală, utilizarea în Comunitate a unei indicații geografice care identifică produsele la care se referă articolul 1 alineatul (2) litera (b) în cazul produselor care nu sunt originare din locul desemnat de indicația geografică respectivă […]

(2) În sensul prezentului articol, «indicații geografice» reprezintă indicațiile care identifică un produs ca fiind originar dintr-o țară terță, membră a Organizației Mondiale a Comerțului sau dintr-o regiune sau localitate situată pe teritoriul acestei țări, în cazurile în care o anumită calitate, reputație sau o altă caracteristică determinată a produsului poate fi atribuită în mod esențial acelui loc geografic de origine.

[…]”

22 Potrivit articolului 52 alineatul (1) din acest regulament:

„[…]

Fără a aduce atingere dispozițiilor comunitare referitoare la anumite tipuri de v.c.p.r.d., statele membre pot să autorizeze, conform anumitor condiții de producție pe care le stabilesc, însoțirea numelui unei regiuni determinate de detalii referitoare la metoda de fabricație sau de tipul produsului, de numele unui soi de viță-de-vie sau de un sinonim al acestuia.

[…]”

23 Anexa VII litera B punctele 1 și 4 din Regulamentul nr. 1493/1999 prevede:

„1. Etichetarea produselor fabricate în Comunitate poate fi completată de indicațiile următoare, în condiții care urmează să fie stabilite:

[…]

(b) pentru vinurile de masă cu indicație geografică și v.c.p.r.d.:

[…]

— numele unuia sau mai multor soiuri de viță-de-vie,

[…]

4. Pentru vinurile produse pe teritoriul lor, statele membre producătoare pot decide ca anumiți indicatori enumerați la punctele 1 și 2 să fie obligatorii, îi pot interzice sau pot limita utilizarea acestora.”

24 Articolul 53 din acest regulament prevede:

„(1) Modalitățile de aplicare a dispozițiilor prezentului capitol și ale anexelor VII și VIII se adoptă conform procedurii prevăzute la articolul 75. Aceste modalități se referă în special la derogările, condițiile și autorizările prevăzute în respectivele anexe.

(2) Următoarele dispoziții se adoptă conform procedurii prevăzute la articolul 75:

[…]

(e) condiţiile de utilizare a indicaţiilor menţionate la anexa VII litera B punctul 1 […]

[…]”

25 Articolul 54 alineatul (4) din regulamentul respectiv prevede:

„Statele membre transmit Comisiei lista cu v.c.p.r.d. pe care le recunosc, indicând pentru fiecare din aceste vinuri detalii privind dispoziţiile naţionale care reglementează producţia şi fabricarea lor.”

26 Articolul 53, precum şi anexele VII şi VIII la Regulamentul nr. 1493/1999 au fost puse în aplicare prin Regulamentul nr. 753/2002.

27 Articolul 19 din Regulamentul nr. 753/2002, intitulat „Indicaţii privind soiurile de viţă-de-vie”, prevede:

„(1) Numele soiurilor de viţă-de-vie utilizate la elaborarea unui vin de masă cu indicaţie geografică sau a unui vin v.c.p.r.d. sau sinonimele acestor denumiri pot fi înscrise pe eticheta vinurilor în cauză, cu condiţia ca:

[…]

(c) numele soiului sau unul dintre sinonimele sale să nu conțină o indicație geografică utilizată pentru desemnarea unui v.c.p.r.d., a unui vin de masă sau a unui vin importat care figurează în listele prevăzute de acordurile încheiate între țările terțe și Comunitate și, atunci când este însoțit de un alt termen geografic, să apară pe etichetă fără acest termen geografic;

[…]

(2) Prin derogare de la dispozițiile alineatului (1) litera (c):

(a) numele unui soi de viță-de-vie sau unul dintre sinonimele corespunzătoare care conține o indicație geografică poate figura pe eticheta unui vin desemnat prin respectiva indicație geografică;

(b) numele soiurilor și sinonimele lor enumerate în anexa II pot fi utilizate cu respectarea condițiilor naționale și comunitare aplicabile la data intrării în vigoare a prezentului regulament.

(3) Statele membre comunică Comisiei, înainte de 1 octombrie 2002, măsurile prevăzute la alineatul (2) litera (b). Comisia asigură, prin toate mijloacele adecvate, publicitatea necesară pentru măsurile în cauză."

28 În anexa II la Regulamentul nr. 753/2002, intitulată „Numele soiurilor de viță-de-vie și ale sinonimelor lor care conțin o indicație geografică și care pot fi înscrise pe etichetele vinurilor, în conformitate cu dispozițiile articolului 19 alineatul (2)", figurează, în ceea ce privește Italia, mențiunea „Tocai friulano, Tocai italico". Conform unei note de subsol privitoare la această mențiune, „[n]umele «Tocai friulano» și

sinonimul «Tocai italico» pot fi utilizate pe durata unei perioade de tranziție, până la 31 martie 2007”.

29 Cu privire la acest punct, anexa menționată nu a suferit modificări în urma aplicării Regulamentului nr. 1429/2004, care are ca obiect adaptarea Regulamentului nr. 753/2002 în urma extinderii Uniunii Europene și a aderării la aceasta, alături de alte state, a Republicii Ungare.

30 Începând cu 1 aprilie 2007, prin Regulamentul (CE) nr. 382/2007 din 4 aprilie 2007 de modificare a Regulamentului nr. 753/2002 (JO L 95, p. 12), Comisia a eliminat denumirile „Tocai friulano” și „Tocai italico” din anexa II menționată și a înlocuit, în această anexă, denumirea „Tocai friulano” cu noua denumire „Friulano”.

Reglementarea națională

31 Articolul 1 alineatul 1 din Decretul ministrului agriculturii și pădurilor din 26 septembrie 2002 privind condițiile naționale de utilizare, prin derogare de la articolul 19 alineatul (1) litera (c) din Regulamentul (CE) nr. 753/2002, a numelor soiurilor de viță-de-vie și ale sinonimelor acestora care cuprind o indicație geografică, enumerate în anexa II la regulamentul menționat, care pot figura pe eticheta [v.c.p.r.d] și [a indicațiilor geografice tipice] italiene (GURI nr. 247 din 21 octombrie 2002, p. 3, denumit în continuare „Decretul din 26 septembrie 2002”), prevede:

„Condițiile naționale pentru utilizarea, prin derogare de la articolul 19 alineatul (1) litera (c) din Regulamentul (CE) nr. 753/2002, a numelor soiurilor de viță-de-vie și ale sinonimelor acestora care cuprind o indicație geografică, enumerate în anexa II

la acest regulament, care pot figura pe eticheta [v.c.p.r.d] și a vinurilor italiene cu indicație geografică tipică sunt prevăzute în anexa I, care constituie parte integrantă a prezentului decret și în care sunt enumerate numele soiurilor de viță-de-vie și ale sinonimelor acestora care cuprind o indicație geografică, prevăzute în anexa II la regulamentul menționat […]"

32 În anexa I la Decretul din 26 septembrie 2002 figurează printre altele, la rubrica „Numele soiurilor de viță-de-vie sau ale sinonimelor acestora", mențiunea „Tocai friulano" sau „Tocai italico", căreia îi corespunde, la rubrica „Sfera de aplicare a derogării (teritoriu administrativ și/sau [v.c.p.r.d.] specific și/sau [vinuri cu indicație geografică tipică])", următoarea mențiune:

„Pentru o serie de [v.c.p.r.d.] din [R]egiunile Friuli-Venezia Giulia și Venezia, pentru o perioadă tranzitorie care ia sfârșit la 31 martie 2007, în conformitate cu Acordul dintre [Uniunea Europeană] și Republica Ungară."

33 Decretul din 28 iulie 2006 prevede la articolul unic:

„Registrul național al soiurilor de viță-de-vie, modificat ultima dată prin Decretul ministerial din 30 martie 2006 menționat în preambul, se completează după cum urmează: în anexa I, secțiunea I – soiuri de struguri de vinificație – la codul 235 – soiul Tocai friulano B – se adaugă, în coloana corespunzătoare, sinonimul «Friulano», cu următoarea adnotare: «destinat exclusiv desemnării v.c.p.r.d. produse din struguri recoltați în [R]egiunea Friuli-Venezia Giulia»."

Acţiunea principală şi întrebările preliminare

34 În deciziile sale, instanţa de trimitere arată că, în susţinerea cererii de anulare a Decretului din 28 iulie 2006, Confcooperative şi alţii au invocat următoarele motive:

— eroare asupra condiţiilor de aplicare a Acordului CE-Ungaria privind vinurile, dat fiind că în Hotărârea din 12 mai 2005, Regione autonoma Friuli-Venezia Giulia şi ERSA (C-347/03, Rec., p. I-3785), Curtea ar fi confirmat validitatea acestui acord, dar nu ar fi luat în considerare aderarea Republicii Ungare la Uniune. Or, intrarea în vigoare a Actului de aderare ar fi avut ca efect, în conformitate cu articolul 59 alineatul (1) literele (a) şi (b) din Convenţia de la Viena, invalidarea Acordului CE-Ungaria privind vinurile, având în vedere că acesta trebuia să nu se mai aplice, în calitate de tratat anterior incompatibil cu tratatul ulterior reprezentat de Actul de aderare;

— necompetenţa Comisiei cât priveşte suprimarea dreptului la utilizarea denumirilor de vinuri în cadrul articolului 19 din Regulamentul nr. 753/2002;

— încălcarea principiului nediscriminării enunţat la articolul 34 alineatul (2) al doilea paragraf CE, dat fiind că discriminarea producătorilor italieni în raport cu producătorii unguri ar fi nelegală, denumirile utilizate de aceştia nefiind susceptibile de a fi confundate;

— încălcarea principiului proporţionalităţii, dat fiind că, pentru producătorii italieni, gravitatea consecinţelor interdicţiei de a utiliza denumirea „Tocai" la sfârşitul perioadei tranzitorii care expiră la 31 martie 2007 ar fi disproporţionată în raport cu importanţa obiectivului urmărit prin această interdicţie;

— încălcarea dreptului la respectarea proprietății prevăzut la articolul 1 din Protocolul adițional la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale semnată la Roma la 4 noiembrie 1950 în măsura în care acesta interzice privarea de proprietate, mai puțin pentru o cauză de utilitate publică, în condițiile stabilite de lege și de dreptul internațional;

— încălcarea principiului supremației dreptului internațional care figurează în Acordul TRIPs, în special a dispozițiilor acestui acord privind omonimia, printre care și cele ale articolului 24 alineatul (6) din acordul menționat, și

— încălcarea principiului coerenței în măsura în care aplicarea Acordului TRIPs tuturor statelor părți la acest acord, mai puțin statului italian, ar avea drept rezultat anormal admiterea de către Comunitate a utilizării numelui „Tokay" pentru vinuri australiene, inclusiv pentru vânzări în Comunitate, pe când utilizarea numelui „Tocai friulano" ar fi, dimpotrivă, eliminată pentru vinurile italiene în cauză.

35 Instanța de trimitere arată că, în preambulul la Decretul din 28 iulie 2006, se menționează că, în temeiul derogării prevăzute la articolul 19 alineatul (2) din Regulamentul nr. 753/2002, utilizarea soiului de viță-de-vie „Tocai friulano" este autorizată exclusiv pentru desemnarea și prezentarea anumitor v.c.p.r.d. pentru o perioadă tranzitorie care expiră la 31 martie 2007, în conformitate cu dispozițiile prevăzute de Acordul CE-Ungaria privind vinurile.

36 Aceasta adaugă că, în acest preambul, se menționează de asemenea că, după expirarea acestei perioade, această utilizare va fi interzisă pentru motivul că termenul „Tocai" este de natură să provoace o confuzie cu denumirea de origine maghiară „Tokaji", rezervată producătorilor unguri în temeiul reglementării comunitare în materie de protecție a denumirilor geografice ale vinurilor.

37 În opinia aceleiași instanțe, această măsură a fost adoptată și având în vedere cererea formulată de Regione având ca obiect inserarea în registrul național, pentru soiul de viță-de-vie „Tocai friulano B”, a sinonimului „Friulano B”, identificat de către producătorii v.c.p.r.d. în cauză ca fiind singura alternativă valabilă pentru numele „Tocai friulano B”, care ar putea fi utilizat la etichetarea acestor vinuri, întrucât ar fi de natură să identifice corect un soi de viță-de-vie tradițional propriu teritoriului național.

38 Instanța de trimitere arată că tocmai având în vedere aceste considerații, Decretul din 28 iulie 2006 a recunoscut, cu titlu cu totul excepțional, sinonimul „Friulano B” pentru soiul de viță-de-vie „Tocai friulano B”, exclusiv pentru desemnarea și prezentarea v.c.p.r.d. în cauză, în temeiul derogării prevăzute la articolul 19 alineatul (2) din Regulamentul nr. 753/2002.

39 În opinia acestei instanțe, reiese, așadar, în mod clar că prejudiciul invocat în acțiunile principale, și anume cel care rezultă din interdicția de a utiliza denumirea „Tocai friulano” sau „Tocai italico” după data de 31 martie 2007, decurge în mod direct din două izvoare normative comunitare, și anume Acordul CE-Ungaria privind vinurile, menționat în Decizia 93/724 și Regulamentul nr. 753/2002.

40 Instanța de trimitere consideră că subzistă îndoieli serioase cu privire la interpretarea acestor dispoziții comunitare, dat fiind că, în precedentele decizii ale Curții, nu s-a ținut suficient cont de următoarele circumstanțe:

— intrarea în vigoare a Actului de aderare, care nu preia în mod expres dispozițiile comunitare menționate, ar fi putut pune capăt aplicării Acordului CE-Ungaria privind vinurile în aplicarea articolului 59 alineatul (1) literele (a) și (b) din Convenția de la Viena;

— dat fiind că aceste dispoziții comunitare nu au fost preluate în Actul de aderare, ar putea exista îndoieli cu privire la puterea pe care și-a atribuit-o Comisia pentru instituirea unei limitări în timp a folosirii denumirii „Tocai friulano” în temeiul articolului 19 din Regulamentul nr. 753/2002;

— întrucât Regulamentul nr. 1429/2004 a fost adoptat de Comisie după aderarea Republicii Ungare la Uniune, principiul nediscriminării enunțat la articolul 34 alineatul (2) al doilea paragraf CE s-ar putea opune limitării în timp menționate;

— această limitare în timp ar putea include o încălcare a articolului 1 din Protocolul adițional la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale;

— în sfârșit, unele aspecte care decurg din aplicabilitatea Acordului TRIPs nu ar fi fost examinate anterior.

41 În aceste condiții, considerând că răspunsul la anumite întrebări de drept comunitar este indispensabil pentru soluționarea celor două cauze cu care a fost sesizat, Tribunale amministrativo regionale del Lazio a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarele întrebări preliminare, formulate în termeni identici în fiecare dintre cauzele menționate:

„1) Actul de aderare […] trebuie interpretat în sensul că trebuie să se considere că, în ceea ce privește denumirea vinurilor produse în Ungaria și în Comunitate […], începând cu 1 mai 2004 se aplică exclusiv dispozițiile din reglementarea comunitară prevăzută de Regulamentul nr. 1493/1999 și de Regulamentul nr. 753/2002, astfel cum a fost modificat prin Regulamentul nr. 1429/2004?

2) Articolul 52 din Regulamentul nr. 1493/1999 reprezintă un temei juridic suficient pentru a autoriza Comisia […] să elimine denumirea unui vin, în speţă «Tocai friulano», obţinut dintr-un soi de viţă-de-vie înregistrat legal în registrele corespunzătoare ale statului italian şi care figurează în regulamentele comunitare aferente?

3) Articolul 34 alineatul (2) al doilea paragraf CE, care interzice discriminările între producătorii sau consumatorii de produse agricole în interiorul Comunităţii […], include interdicţia de a discrimina producătorii sau utilizatorii unei singure denumiri de vin, cea privind vinul «Tocai friulano», între cele 122 de denumiri enumerate în anexa [II] la Regulamentul nr. 753/2002, astfel cum a fost modificat prin Regulamentul nr. 1429/2004, în sensul de a împiedica posibilitatea ca această din urmă denumire să continue a fi folosită după 31 martie 2007?

4) Articolul 19 alineatul (2) din Regulamentul nr. 753/2002, care stabileşte legalitatea utilizării denumirilor soiurilor de viţă-de-vie enumerate în anexa [II] la acelaşi regulament, astfel cum a fost modificat prin Regulamentul nr. 1429/2004, trebuie să fie interpretat în sensul că trebuie să se considere posibilă şi admisă din punct de vedere legal existenţa unor cazuri de omonimie între nume de soiuri de viţă-de-vie şi indicaţii geografice pentru vinurile produse în Comunitate […]?

5) În cazul unui răspuns afirmativ la întrebarea precedentă, articolul 34 alineatul (2) al doilea paragraf CE, care interzice discriminările între producătorii sau consumatorii de produse agricole în interiorul Comunităţii […], interzice Comisiei să aplice, în Regulamentul nr. 753/2002, criteriul omonimiei în modul care rezultă din anexa [II] la acest regulament, şi anume astfel încât să se recunoască legalitatea utilizării a numeroase nume de soiuri de viţă-de-vie care conţin denumiri parţial sau total omonime cu tot atâtea indicaţii geografice, excluzând legalitatea folosirii pentru un singur nume de soi de viţă-de-vie, şi anume «Tocai friulano», utilizat în mod legitim timp de secole pe piaţa europeană?

6) Articolul 50 din Regulamentul nr. 1493/1999 trebuie interpretat în sensul că, în aplicarea dispozițiilor articolelor 23 și 24 din Acordul TRIPs, și în special a prevederilor articolului 24 alineatul 6 din acest acord, în materia denumirilor omonime de vinuri, Consiliul de Miniștri și statele membre, și cu atât mai mult Comisia, nu pot adopta sau autoriza măsuri, precum Regulamentul nr. 753/2002, care, în materia denumirilor omonime, prevăd un tratament diferit pentru denumirile de vinuri care prezintă aceleași caracteristici din punct de vedere al omonimiei?

7) Referirea expresă la articolele 23 și 24 din Acordul TRIPs, inclusă în considerentul (56) și la articolul 50 din Regulamentul nr. 1493/1999, face direct aplicabilă în ordinea juridică comunitară, în lumina jurisprudenței Curții, dispoziția articolului 24 alineatul 6 [din acest acord], care stabilește dreptul statelor care au aderat la acordul menționat de a proteja denumirile omonime?"

42 Prin Ordonanța președintelui Curții din 26 martie 2007, cauzele C-23/07 și C-24/07 au fost conexate pentru buna desfășurare a procedurii scrise și orale, precum și în vederea pronunțării hotărârii.

Cu privire la întrebările preliminare

Cu privire la admisibilitate

43 Comisia consideră că cererile de pronunțare a unor hotărâri preliminare sunt inadmisibile, dat fiind că în mod vădit nu sunt relevante pentru soluționarea acțiunii principale.

44 În opinia Comisiei, Confcooperative şi alţii solicită anularea Decretului din 28 iulie 2006, pe când acesta se limitează la a introduce noul nume de soi de viţă-de-vie „Friulano".

45 Or, chiar şi în cazul anulării acestui decret, producătorii italieni tot nu ar putea utiliza denumirile „Tocai friulano" sau „Tocai italico", dat fiind că interdicţia de a le utiliza, în vigoare de la 1 aprilie 2007, este prevăzută într-un alt decret, şi anume acela din 26 septembrie 2002.

46 Cererile de pronunţare a unor hotărâri preliminare ar fi de asemenea inadmisibile, dat fiind că instanţa de trimitere nu ar fi explicat de ce interpretarea solicitată Curţii este necesară pentru soluţionarea litigiilor din acţiunile principale.

47 Această argumentaţie nu poate fi admisă.

48 Conform unei jurisprudenţe constante, întrebările referitoare la interpretarea dreptului comunitar adresate de instanţa naţională în cadrul normativ şi de fapt pe care îl defineşte sub răspunderea sa şi a cărui exactitate Curtea nu are competenţă să o verifice beneficiază de o prezumţie de pertinenţă. Curtea nu poate respinge o cerere formulată de o instanţă naţională decât dacă reiese în mod vădit că interpretarea dreptului comunitar solicitată nu are niciun raport cu realitatea sau cu obiectul acţiunii principale, atunci când problema este de natură ipotetică sau atunci când Curtea nu dispune de elementele de fapt sau de drept necesare pentru a răspunde în mod util la întrebările care îi sunt adresate (a se vedea în acest sens Hotărârea din 7 iunie 2007, van der Weerd şi alţii, C-222/05-C-225/05, Rep., p. I-4233, punctul 22 şi jurisprudenţa citată).

49 În speţă, aspectul dacă, astfel cum susţine Comisia, şi în cazul anulării Decretului din 28 iulie 2006, producătorii italieni tot nu ar putea utiliza denumirile „Tocai friulano"

sau „Tocai italico”, întrucât, chiar și în această ipoteză, interdicția unei astfel de utilizări, prevăzută de Decretul din 26 septembrie 2002, ar rămâne intactă, necesită o examinare a legislației italiene privind în special raportul dintre cele două decrete în cauză, examinare care nu poate fi efectuată decât de instanța de trimitere, și nu de către Curte în cadrul unei trimiteri preliminare în scopul verificării propriei sale competențe.

50 În plus, astfel cum reiese din preambulul la Decretul din 28 iulie 2006 amintit de instanța de trimitere (punctele 35-38 din prezenta ordonanță), introducerea prin acest decret a noului nume de soi de viță-de-vie rezultă din faptul că utilizarea denumirilor „Tocai friulano” și „Tocai italico” este interzisă cu începere de la 1 aprilie 2007. Este vorba, așadar, despre măsuri care par a fi legate în mod indisolubil.

51 Prin urmare, nu rezultă, cel puțin nu în mod vădit, că interpretarea dreptului comunitar solicitată nu are niciun raport cu realitatea sau cu obiectul litigiilor din acțiunile principale.

52 Așadar, prezumția de pertinență de care beneficiază cererile de pronunțare a unor hotărâri preliminare nu este înlăturată prin elementele prezentate de Comisie (a se vedea în special Hotărârea van der Weerd și alții, citată anterior, punctele 22 și 23).

53 Prin urmare, Curtea trebuie să răspundă la întrebările preliminare.

Cu privire la fond

54 În temeiul articolului 104 alineatul (3) din Regulamentul de procedură, și anume în special atunci când răspunsul la o astfel de întrebare poate fi în mod clar dedus din jurisprudență sau când răspunsul la o astfel de întrebare nu lasă loc niciunei îndoieli rezonabile, Curtea poate să se pronunțe prin ordonanță motivată.

Cu privire la întrebările întâi-a cincea

55 Considerând că răspunsul la întrebările întâi-a cincea nu lasă loc niciunei îndoieli rezonabile, Curtea, în conformitate cu articolul 104 alineatul (3) al doilea paragraf din Regulamentul său de procedură, a informat instanța de trimitere că urmează să se pronunțe prin ordonanță motivată și a invitat părțile interesate prevăzute la articolul 23 din Statutul Curții de Justiție să își prezinte eventualele observații în această privință.

56 Confcooperative și alții, Regione, guvernele italian și maghiar, precum și Comisia au răspuns invitației Curții. Guvernul maghiar și Comisia au indicat în răspunsurile lor că nu ridică obiecții împotriva deciziei Curții de a se pronunța prin ordonanță motivată. Confcooperative și alții, Regione și guvernul italian au reiterat în esență argumentele invocate deja în observațiile lor scrise. Regione a solicitat Curții stabilirea unei ședințe. Totuși, aceste elemente nu determină Curtea să renunțe la calea procedurală propusă.

— Cu privire la prima întrebare

57 Din deciziile de trimitere reiese că prima întrebare decurge din teza, susținută de Confcooperative și alții, de Regione și de guvernul italian, potrivit căreia Actul de aderare a pus capăt aplicării Acordului CE-Ungaria privind vinurile în ceea ce privește interdicția pentru producătorii italieni în cauză de a utiliza termenul „Tocai" după expirarea perioadei tranzitorii la 31 martie 2007.

58 Această concluzie ar decurge din faptul că tratatul ulterior, reprezentat de Actul de aderare, nu prevede, cel puțin nu în mod explicit, această interdicție. Prin urmare, în conformitate cu articolul 59 din Convenția de la Viena, numai acest act, care trebuie considerat ca reprezentând un tratat ulterior ale cărui dispoziții sunt contrare unui tratat anterior, ar reglementa materia respectivă. Or, actul menționat nu ar cuprinde o astfel de interdicție. Prin urmare, denumirile italiană și maghiară ar putea coexista.

59 Această teză nu poate fi admisă.

60 Într-adevăr, interzicerea utilizării termenului „Tocai" pentru desemnarea și prezentarea anumitor v.c.p.r.d italiene la sfârșitul unei perioade tranzitorii care expiră la 31 martie 2007, chiar dacă își are, desigur, originea în Acordul CE-Ungaria privind vinurile, înainte de intrarea în vigoare a Actului de aderare, a fost preluată în Regulamentul nr. 753/2002.

61 Acest regulament, inclusiv interdicția respectivă, este parte integrantă din *acquis*-ul comunitar în temeiul articolului 2 din Actul de aderare.

62 În plus, regulamentul menționat este prevăzut în mod expres la punctul 3 din capitolul 5 A din anexa X la actul menționat.

63 Pe de altă parte, acest punct 3 prevede că, prin derogare de la anexa II la Regulamentul nr. 753/2002, până la 31 decembrie 2008 este permisă utilizarea denumirii de „Rizlingszilváni" ca sinonim pentru soiul „Müller Thurgau" pentru vinuri produse în Ungaria şi comercializate exclusiv în Ungaria.

64 Existenţa acestei derogări confirmă că Actul de aderare nu a avut nicidecum în vedere repunerea în discuţie a caracterului permanent al regimului prevăzut în anexa II în ceea ce priveşte utilizarea denumirilor „Tocai friulano" sau „Tocai italico".

65 În urma aderării Republicii Ungare la Uniune, Actul de aderare a integrat, ca parte din *acquis*-ul comunitar, interdicţia, astfel cum este prevăzută în Regulamentul nr. 753/2002, de a utiliza termenul „Tocai" pentru desemnarea şi prezentarea anumitor v.c.p.r.d. italiene la sfârşitul unei perioade tranzitorii care expiră la 31 martie 2007.

66 Caracterul permanent al acestei interdicţii a fost confirmat apoi prin Regulamentele nr. 1429/2004 şi nr. 382/2007.

67 Acest lucru este rezumat în mod corespunzător în considerentul (5) al Regulamentului nr. 382/2007, care prevede:

„Numele «Tokaj» desemnează un «vin de calitate produs într-o regiune specifică» originar dintr-o regiune transfrontalieră din Ungaria şi Slovacia şi face de asemenea parte din numele de soiuri de viţă-de-vie italiene şi franceze: «Tocai italico», «Tocai friulano» şi «Tokay Pinot gris». Coexistenţa acestor trei nume de soiuri de viţă-de-vie şi a indicaţiei lor geografice este limitată în timp, până la 31 martie 2007, şi decurge din [A]cordul [CE-Ungaria privind vinurile], care a devenit parte a *acquis*-ului din 1 mai 2004. Din data de 1 aprilie 2007, aceste trei nume de soiuri de viţă-de-vie sunt excluse din anexa II la Regulamentul (CE) nr. 753/2002 al Comisiei şi, în ceea ce

privește soiul «Tocai friulano», acesta este înlocuit cu noua denumire a soiului de viță-de-vie, «Friulano».”

68 Trebuie, așadar, să se răspundă la prima întrebare că Actul de aderare trebuie interpretat în sensul că, în conformitate cu articolul 2 din acest act, în măsura în care au ca efect interzicerea utilizării termenului „Tocai” pentru desemnarea și prezentarea anumitor v.c.p.r.d. italiene la sfârșitul unei perioade tranzitorii care expiră la 31 martie 2007, dispozițiile Regulamentului nr. 753/2002 sunt parte integrantă din *acquis*-ul comunitar existent la 1 mai 2004 și, ulterior preluării acestora în Regulamentul nr. 1429/2004, au continuat să se aplice după această dată.

— Cu privire la a doua întrebare

69 Prin intermediul celei de a doua întrebări, instanța de trimitere solicită Curții să stabilească dacă, pentru a elimina denumirea soiului de viță-de-vie „Tocai friulano”, Comisia putea adopta ca temei juridic articolul 52 din Regulamentul nr. 1493/1999.

70 În opinia instanței de trimitere, este permisă manifestarea unor îndoieli cu privire la competența Comisiei de a decide această eliminare, din moment ce aceasta nu ar fi fost prevăzută în Actul de aderare.

71 În această privință, astfel cum s-a menționat deja la punctul 68 din prezenta ordonanță, Actul de aderare trebuie interpretat în sensul că trebuie să se considere că, în conformitate cu articolul 2 din acest act, dispozițiile Regulamentului nr. 753/2002, care au ca efect interzicerea utilizării termenului „Tocai” pentru desemnarea și prezentarea anumitor v.c.p.r.d. italiene la sfârșitul unei perioade tranzitorii care expiră la 31 martie 2007, sunt parte integrantă din *acquis*-ul comunitar existent la

1 mai 2004 și, după preluarea acestora în Regulamentul nr. 1429/2004, au continuat să se aplice după această dată.

72 Rezultă că Actul de aderare nu permite să se pună la îndoială competența Comisiei de a adopta dispozițiile menționate ale Regulamentului nr. 753/2002.

73 Dimpotrivă, competența Comisiei este, în speță, cu atât mai puțin contestabilă cu cât, prin adoptarea dispozițiilor Regulamentelor nr. 753/2002 și nr. 1429/2004 privind interzicerea utilizării termenului „Tocai" pentru desemnarea și prezentarea anumitor v.c.p.r.d. italiene la sfârșitul unei perioade tranzitorii care expiră la 31 martie 2007, aceasta s-a limitat la repertorierea unui dispozitiv deja prevăzut într-un acord bilateral, și anume Acordul CE-Ungaria privind vinurile, care a fost preluat apoi, ca *aquis* comunitar, în Actul de aderare.

74 Acest lucru este confirmat de modul de redactare a articolului 19 alineatul (2) litera (b) din Regulamentul nr. 753/2002, potrivit căruia numele soiurilor enumerate în anexa II la acest regulament, anexă în care se prevede interdicția respectivă, pot fi utilizate „cu respectarea condițiilor naționale și comunitare aplicabile la data intrării în vigoare a prezentului regulament".

75 În plus, se impune constatarea că din referirile Regulamentelor nr. 753/2002 și nr. 1429/2004 reiese că aceste acte au fost adoptate nu în temeiul articolului 52 din Regulamentul nr. 1493/1999, ci al articolului 53 din acest regulament.

76 Potrivit alineatului (1) al acestui din urmă articol, modalitățile de aplicare a dispozițiilor capitolului din care face parte acest articol, intitulat „Descrierea, denumirea, prezentarea și protejarea anumitor produse", se adoptă conform procedurii prevăzute la articolul 75 din Regulamentul nr. 1493/1999, procedură de comitologie

de tipul denumit „de gestiune”, și se referă în special la derogările, la condițiile și la autorizările prevăzute în anexele VII și VIII la regulamentul menționat.

77 Potrivit articolului 53 alineatul (2) litera (e) din Regulamentul nr. 1493/1999, se adoptă conform acestei proceduri de comitologie dispozițiile privind condițiile de utilizare a indicațiilor menționate în anexa VII litera B punctul 1 la acest regulament.

78 Or, anexa VII litera B punctul 1 litera (b) din Regulamentul nr. 1493/1999 menționează în mod expres că eticheta produselor fabricate în Comunitate poate fi completată cu anumite indicații, în condiții care urmează să fie stabilite, pentru vinurile de masă cu indicație geografică și v.c.p.r.d, în special numele unuia sau mai multor soiuri de viță-de-vie.

79 Având în vedere cele de mai sus, trebuie să se răspundă la a doua întrebare că articolul 53 din Regulamentul nr. 1493/1999 constituie un temei juridic suficient pentru a permite Comisiei să adopte dispozițiile Regulamentului nr. 753/2002, preluate în Regulamentul nr. 1429/2004, care au ca efect interzicerea utilizării termenului „Tocai” pentru desemnarea și prezentarea anumitor v.c.p.r.d. italiene la sfârșitul unei perioade tranzitorii care expiră la 31 martie 2007.

— Cu privire la a treia întrebare

80 În ceea ce privește pretinsa încălcare a articolului 34 alineatul (2) al doilea paragraf CE, pe care ar reprezenta-o dispozițiile Regulamentelor nr. 753/2002 și nr. 1429/2004, având ca efect interzicerea utilizării termenului „Tocai” pentru desemnarea și prezentarea anumitor v.c.p.r.d. italiene la sfârșitul unei perioade tranzitorii care expiră la 31 martie 2007, instanța de trimitere solicită Curții să stabilească

dacă aceste dispoziţii nu trebuie considerate ca fiind discriminatorii, dat fiind că au în vedere numai denumirea soiului italian „Tocai friulano” printre cele 122 de denumiri care figurează în anexa II la Regulamentul nr. 753/2002.

81 De la bun început, se impune constatarea că astfel de măsuri, provenind de asemenea din Acordul CE-Ungaria privind vinurile, şi anume interdicţia de a utiliza numele unui soi de viţă-de-vie la sfârşitul unei perioade tranzitorii de 13 ani care expiră la 31 martie 2007, se aplică denumirii franceze de soi „Tokay Pinot gris”.

82 În ceea ce priveşte denumirile de soiuri de viţă-de-vie asemănătoare indicaţiei geografice ungureşti „Tokaji” sau „Tokaj”, este, aşadar, cert că situaţiile similare primesc acelaşi tratament.

83 Pe plan extern, se poate menţiona de altfel că, la rândul său, Acordul dintre Comunitatea Europeană şi Statele Unite ale Americii privind comerţul cu vin, încheiat în numele Comunităţii prin Decizia 2006/232/CE a Consiliului din 20 decembrie 2005 (JO 2006, L 87, p. 1, Ediţie specială, 03/vol. 71, p. 3), nu permite adăugarea unor astfel de denumiri de soiuri de viţă-de-vie pe eticheta vinurilor originare din Statele Unite importate în Comunitate, şi aceasta chiar fără să prevadă vreo perioadă de tranziţie în această privinţă.

84 Dispoziţiile Regulamentelor nr. 753/2002 şi nr. 1429/2004 în cauză în acţiunile principale provin dintr-un acord bilateral. Astfel cum arată Comisia, măsuri similare sunt cuprinse în mod obişnuit într-o serie de acorduri bilaterale privind comerţul cu vinuri, încheiate de Comunitate cu state terţe. Este vorba despre măsuri care sunt puse în aplicare progresiv pentru a rezolva probleme de denumire a vinurilor care apar în cadrul comerţului cu aceste produse.

85 În observațiile lor scrise, Confcooperative și alții, Regione, precum și guvernul italian susțin că dispozițiile Regulamentelor nr. 753/2002 și nr. 1429/2004 în cauză în acțiunile principale acordă o prioritate nejustificată denumirii ungurești „Tokaj” în detrimentul denumirilor italiene „Tocai friulano” și „Tocai italico”, care ar fi discriminate.

86 Or, în această privință, trebuie amintit că, astfel cum a subliniat Curtea la punctele 88-97 și 108 din Hotărârea Regione autonoma Friuli-Venezia Giulia și ERSA, citată anterior, denumirile respective nu sunt într-o situație comparabilă.

87 Într-adevăr, este cert că denumirile italiene „Tocai friulano” și „Tocai italico” corespund numelui unui soi de viță-de-vie, pe când denumirea unguréască „Tokaj” constituie o indicație geografică.

88 Această împrejurare diferențiază de altfel în mod decisiv prezentul caz de cel din cauza în care s-a pronunțat Hotărârea din 18 mai 1994, Codorniu/Consiliul (C-309/89, Rec., p. I-1853, punctele 28, 33 și 34), la care face trimitere guvernul italian.

89 Prioritatea acordată indicației geografice față de numele unui soi de viță-de-vie asemănător concordă de altfel cu ansamblul dispozițiilor articolului 19 din Regulamentul nr. 753/2002 și cu economia generală a acestui articol.

90 Într-adevăr, potrivit alineatului (1) litera (c) al articolului menționat, numele unui soi de viță-de-vie nu poate figura pe eticheta unui vin dacă aceasta cuprinde o indicație geografică utilizată pentru a desemna un v.c.p.r.d. Interdicția de a utiliza un astfel de nume constituie, așadar, regula generală.

91 Potrivit alineatului (2) litera (b) al aceluiaşi articol, doar „prin derogare" de la această regulă generală este permisă utilizarea unui astfel de nume, numai în condiţiile naţionale şi comunitare aplicabile la data intrării în vigoare a Regulamentului nr. 753/2002.

92 Având în vedere cele de mai sus, trebuie să se răspundă la a treia întrebare că articolul 34 alineatul (2) al doilea paragraf CE nu se opune dispoziţiilor Regulamentului nr. 753/2002, preluate în Regulamentul nr. 1429/2004, având ca efect interzicerea utilizării termenului „Tocai" pentru desemnarea şi prezentarea anumitor v.c.p.r.d. italiene la sfârşitul unei perioade tranzitorii care expiră la 31 martie 2007.

— Cu privire la a patra întrebare

93 Prin intermediul celei de a patra întrebări, instanţa de trimitere solicită să se stabilească dacă articolul 19 alineatul (2) din Regulamentul nr. 753/2002, care consacră legalitatea utilizării denumirilor soiurilor de viţă-de-vie enumerate în anexa II la acelaşi regulament, trebuie interpretat în sensul că trebuie să se considere posibilă şi admisă din punct de vedere legal existenţa unor cazuri de omonimie între nume de soiuri de viţă-de-vie şi indicaţii geografice pentru vinurile produse în Comunitate.

94 În această privinţă, de la punctele 87-89 din prezenta ordonanţă reiese deja că, potrivit articolului 19 alineatul (1) litera (c) din Regulamentul nr. 753/2002, în general, numele unui soi nu poate figura pe eticheta unui vin dacă aceasta cuprinde o indicaţie geografică utilizată pentru a desemna un v.c.p.r.d. şi că numai cu titlu de derogare de la această regulă alineatul (2) litera (b) al aceluiaşi articol prevede că utilizarea unui astfel de nume este permisă, doar în condiţiile naţionale şi comunitare aplicabile la data intrării în vigoare a regulamentului respectiv.

95 Așadar, trebuie să se răspundă la a patra întrebare că articolul 19 alineatul (2) din Regulamentul nr. 753/2002 trebuie interpretat în sensul că nu se opune dispozițiilor Regulamentului nr. 753/2002, preluate în Regulamentul nr. 1429/2004, care au ca efect interzicerea utilizării termenului „Tocai" pentru desemnarea și prezentarea anumitor v.c.p.r.d. italiene la sfârșitul unei perioade tranzitorii care expiră la 31 martie 2007.

96 Nu este necesar să se răspundă la a cincea întrebare, având în vedere că aceasta subzistă numai în cazul unui răspuns afirmativ la a patra întrebare.

Cu privire la a șasea și la a șaptea întrebare

— Cu privire la a șasea întrebare

97 Prin intermediul celei de a șasea întrebări, instanța de trimitere solicită în esență să se stabilească dacă articolul 50 din Regulamentul nr. 1493/1999 trebuie interpretat în sensul că, în aplicarea dispozițiilor articolelor 23 și 24 din Acordul TRIPs, în special a prevederilor articolului 24 alineatul (6) din acest acord, în materie de denumiri omonime de vinuri, nu pot fi adoptate măsuri precum cele prevăzute de Regulamentul nr. 753/2002, dat fiind că acestea acordă, în materie de denumiri omonime, un tratament diferit pentru denumirile de vinuri care prezintă aceleași caracteristici din punctul de vedere al omonimiei.

98 Răspunsul la această întrebare poate fi dedus în mod clar din jurisprudența Curții.

99 Într-adevăr, astfel cum a subliniat Curtea la punctele 88-97 și 108 din Hotărârea Regione autonoma Friuli-Venezia Giulia și ERSA, citată anterior, denumirile „Tocai friulano” și „Tocai italico” corespund numelui unui soi de viță-de-vie și, contrar denumirilor maghiare „Tokaj” sau „Tokaji”, respectivele denumiri italiene nu reprezintă indicații geografice.

100 La punctul 115 din sus-menționata Hotărâre Regione autonoma Friuli-Venezia Giulia și ERSA, Curtea a considerat că articolele 22-24 din Acordul TRIPs trebuie interpretate în sensul că, în cazuri precum cele din acțiunile principale, care privesc omonimia dintre o indicație geografică a unui stat terț și o denumire care preia numele unui soi utilizat pentru desemnarea și prezentarea anumitor vinuri comunitare fabricate din acest soi de viță-de-vie, aceste dispoziții nu impun ca denumirea respectivă să poată fi utilizată în continuare în pofida dublei împrejurări că a fost utilizată în trecut de producătorii în cauză fie cu bună-credință, fie pentru o perioadă de cel puțin zece ani înainte de 15 aprilie 1994 și că indică în mod clar statul, regiunea sau zona de origine a vinului protejat, astfel încât să nu inducă în eroare consumatorul.

101 În ceea ce privește, în special, articolul 24 alineatul (6) din Acordul TRIPs, Curtea a considerat de asemenea, la punctul 113 din Hotărârea Regione autonoma Friuli-Venezia Giulia și ERSA, citată anterior, că această dispoziție permite în special Comunității să aplice, în calitate de membru al OMC, dispozițiile acordului menționat în ceea ce privește o indicație geografică a oricărui alt membru al OMC pentru produsele viticole a căror indicație pertinentă este identică cu numele uzual al unui soi de struguri existent pe teritoriul unui stat membru la data intrării în vigoare a Acordului OMC.

102 Curtea a concluzionat la punctul 114 din aceeași hotărâre că dispoziția respectivă, precum cele ale articolului 24 alineatul (4) din Acordul TRIPs, prevede o posibilitate și nu obligația Comunității de a acorda o protecție unui soi comunitar de struguri sau de viță-de-vie, în special dacă acesta este omonimul unei indicații geografice privind un vin originar dintr-un stat terț.

103 Rezultă că la a șasea întrebare trebuie să se răspundă că articolul 50 din Regulamentul nr. 1493/1999 trebuie interpretat în sensul că, la aplicarea dispozițiilor articolelor 23 și 24 din Acordul TRIPs, în special a prevederilor articolului 24 alineatul (6) din acest acord, aceste dispoziții nu se opun adoptării unor măsuri precum cele prevăzute în Regulamentul nr. 753/2002, preluate în Regulamentul nr. 1429/2004, având ca efect interzicerea utilizării termenului „Tocai" pentru desemnarea și prezentarea anumitor v.c.p.r.d. italiene la sfârșitul unei perioade tranzitorii care expiră la 31 martie 2007.

104 Ținând seama de acest răspuns, nu mai este necesar să se răspundă la a șaptea întrebare în măsura în care aceasta din urmă, referitoare la eventualul efect direct al articolelor 22-24 din Acordul TRIPs, nu este relevantă decât în ipoteza în care Regulamentul nr. 753/2002, în măsura în care are ca efect interzicerea utilizării termenului „Tocai" pentru desemnarea și prezentarea anumitor v.c.p.r.d. italiene la sfârșitul unei perioade tranzitorii care expiră la 31 martie 2007, ar putea fi incompatibil cu dispozițiile menționate ale Acordului TRIPs, dat fiind că acestea ar impune ca, în caz de omonimie, fiecare dintre denumiri să poată continua a fi utilizată pe viitor.

105 Într-adevăr, din răspunsul dat la a șasea întrebare și, în special, de la punctul 102 din prezenta ordonanță, rezultă că o astfel de ipoteză nu este nicidecum verificată în cauzele din acțiunile principale, care privesc un dispozitiv instituit prin Acordul CE-Ungaria privind vinurile și preluat în Regulamentul nr. 753/2002, care are ca obiect reglementarea unei situații de omonimie între o indicație geografică maghiară și o denumire italiană care preia numele unui soi utilizat pentru desemnarea și prezentarea anumitor vinuri comunitare.

Cu privire la cheltuielile de judecată

106 Întrucât, în privința părților din acțiunea principală, procedura are caracterul unui incident survenit la instanța de trimitere, este de competența acesteia să se pronunțe

cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observaţii Curţii, altele decât cele ale părţilor menţionate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera a doua) declară:

1) **Actul privind condiţiile de aderare la Uniunea Europeană a Republicii Cehe, a Republicii Estonia, a Republicii Cipru, a Republicii Letonia, a Republicii Lituania, a Republicii Ungare, a Republicii Malta, a Republicii Polone, a Republicii Slovenia şi a Republicii Slovace şi adaptările tratatelor pe care se întemeiază Uniunea Europeană trebuie interpretat în sensul că, în conformitate cu articolul 2 din acest act, în măsura în care au ca efect interzicerea utilizării termenului „Tocai" pentru desemnarea şi prezentarea anumitor vinuri de calitate produse într-o regiune determinată italiene la sfârşitul unei perioade tranzitorii care expiră la 31 martie 2007, dispoziţiile Regulamentului (CE) nr. 753/2002 al Comisiei din 29 aprilie 2002 de stabilire a anumitor norme de aplicare a Regulamentului nr. 1493/1999 în ceea ce priveşte desemnarea, denumirea, prezentarea şi protejarea anumitor produse vitivinicole sunt parte integrantă din *acquis*-ul comunitar existent la 1 mai 2004 şi, ulterior preluării acestora în Regulamentul nr. 1429/2004 al Comisiei din 9 august 2004 de modificare a Regulamentului nr. 753/2002, au continuat să se aplice după această dată.**

2) **Articolul 53 din Regulamentul nr. 1493/1999 al Consiliului din 17 mai 1999 privind organizarea comună a pieţei vitivinicole constituie un temei juridic suficient pentru a permite Comisiei Comunităţilor Europene să adopte dispoziţiile Regulamentului nr. 753/2002, preluate în Regulamentul nr. 1429/2004, care au ca efect interzicerea utilizării termenului „Tocai" pentru desemnarea şi prezentarea anumitor vinuri de calitate produse într-o regiune determinată italiene la sfârşitul unei perioade tranzitorii care expiră la 31 martie 2007.**

3) Articolul 34 alineatul (2) al doilea paragraf CE nu se opune dispozițiilor Regulamentului nr. 753/2002, preluate în Regulamentul nr. 1429/2004, având ca efect interzicerea utilizării termenului „Tocai" pentru desemnarea și prezentarea anumitor vinuri de calitate produse într-o regiune determinată italiene la sfârșitul unei perioade tranzitorii care expiră la 31 martie 2007.

4) Articolul 19 alineatul (2) din Regulamentul nr. 753/2002 trebuie interpretat în sensul că nu se opune dispozițiilor Regulamentului nr. 753/2002, preluate în Regulamentul nr. 1429/2004, care au ca efect interzicerea utilizării termenului „Tocai" pentru desemnarea și prezentarea anumitor vinuri de calitate produse într-o regiune determinată italiene la sfârșitul unei perioade tranzitorii care expiră la 31 martie 2007.

5) Articolul 50 din Regulamentul nr. 1493/1999 trebuie interpretat în sensul că, la aplicarea dispozițiilor articolelor 23 și 24 din Acordul privind aspectele legate de comerț ale drepturilor de proprietate intelectuală care constituie anexa 1 C la Acordul de instituire a Organizației Mondiale a Comerțului (OMC), semnat la Marrakech la 15 aprilie 1994 și aprobat prin Decizia 94/800/CE a Consiliului din 22 decembrie 1994 privind încheierea, în numele Comunității Europene, referitor la domeniile de competența sa, a acordurilor obținute în cadrul negocierilor comerciale multilaterale din Runda Uruguay (1986-1994), în special a prevederilor articolului 24 alineatul (6) din acest acord, aceste dispoziții nu se opun adoptării unor măsuri precum cele prevăzute în Regulamentul nr. 753/2002, preluate în Regulamentul nr. 1429/2004, având ca efect interzicerea utilizării termenului „Tocai" pentru desemnarea și prezentarea anumitor vinuri de calitate produse într-o regiune determinată italiene la sfârșitul unei perioade tranzitorii care expiră la 31 martie 2007.

Semnături